

॥ హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః ॥

**షోడశ-శతనాత్మక
కిష్కింధాకాండ పారాయణ దీక్షా**

ఏదఏ రోజు పారాయణ - 09.07.2023 - ఆదివరము

మా	రు	త	స్య	స	మో	వే	దే	ర	మ	ఓ	స్య	స	మో	జ	వే
5	2	6	1	7	5	4	3	3	2	3	1	7	5	8	4

రు - 2

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 02

సర్గల ఏనుస సంఖ్యలు

37, 38 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

37 + 35 = 72 శ్లోకాలు

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతిశీఘ్రమేవ, విషూచికేత్యాదిక్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్-సమృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక మహాజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్త వాణిజ్య, దేశరక్షణాది రంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదిక ధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్ష ధర్మస్య, సర్వోన్నతి సిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మ ప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, సీతాలక్ష్మణ హనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుస్థాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం

మారుతస్య సమో వేగో గరుడస్య సమో జవో

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, కిష్కింధాకాండ పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్య-సాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రిషిప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరిషుచంస్రీ పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే నవ్నత్రింశః సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

1. ఏవముక్తస్తు సుగ్రీవః లక్ష్మణేన మహాత్మనా ।
హనుమంతం స్థితం పార్శ్వే సచివంత్విదమబ్రవీత్ ॥ 37.1 ॥ (2 సార్లు)
2. మహేంద్రహిమవద్వింధ్యకైలాసశిఖరేషు చ ।
మందరే పాండుశిఖరే పంచశైలేషు యే స్థితాః ॥ 37.2 ॥
3. తరుణాదిత్యవర్ణేషు భ్రాజమానేషు సర్వతః ।
పర్వతేషు సముద్రాంతే పశ్చిమాయాం తు యే దిశి ॥ 37.3 ॥
4. ఆదిత్య భవనే చైవ గిరౌ సంధ్యాభ్రసన్నిభే ।
పద్మతాలవనం భీమం సంశ్రితా హరిపుంగవాః ॥ 37.4 ॥
5. అంజనాంబుదసంకాశాః కుంజరప్రతిమౌజసః ।
అంజనే పర్వతే చైవ యే వసంతి ప్లవంగమాః ॥ 37.5 ॥
6. మనశ్శిలాగుహావాసాః వానరాః కనకప్రభాః ।
మేరుపార్శ్వగతాశ్చైవ యే ధూమ్రగిరిసంశ్రితాః ॥ 37.6 ॥
7. తరుణాదిత్యవర్ణాశ్చ పర్వతే చ మహారుణే ।
పిబంతో మధుమైరేయం భీమవేగాః ప్లవంగమాః ॥ 37.7 ॥
8. వనేషు చ సురమ్యేషు సుగంధిషు మహత్సు చ ।
తాపసానాం చ రమ్యేషు వనాంతేషు సమంతతః ॥ 37.8 ॥
9. తాంస్తాన్ సమానయ క్షిప్రం పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ ।
సామదానాదిభిః కల్తైః ఆశు ప్రేషయ వానరాన్ ॥ 37.9 ॥
10. ప్రేషితాః ప్రథమం యే చ మయా దూతా మహాజవాః ।
త్వరణార్థం తు భూయస్త్వం హరీన్ సంప్రేషయాపరాన్ ॥ 37.10 ॥
11. యే ప్రసక్తాశ్చ కామేషు దీర్ఘసూత్రాశ్చ వానరాః ।
ఇహానయస్వ తాన్ సర్వాన్ శీఘ్రం తు మమ శాసనాత్ ॥ 37.11 ॥
12. అహోభిర్దశభిర్యే హి నాగచ్ఛంతి మమాజ్జయా ।
హంతవ్యాస్తే దురాత్మానః రాజశాసనదూషకాః ॥ 37.12 ॥

13. శతాన్యథ సహస్రాణాం కోట్యశ్చ మమ శాసనాత్ ।
ప్రయాంతు కపిసింహానాం దిశో మమ మతే స్థితాః ॥ 37.13 ॥
14. మేఘపర్వతసంకాశాశ్చాదయంత ఇవాంబరమ్ ।
ఘోరరూపాః కపిశ్రేష్ఠ యాంతు మచ్ఛాసనాదితః ॥ 37.14 ॥
15. తే గతిజ్ఞా గతిం గత్వా పృథివ్యాం సర్వవానరాః ।
ఆనయంతు హరీన్ సర్వాన్ త్వరితాశ్శాసనాన్మమ ॥ 37.15 ॥
16. తస్య వానరరాజస్య శ్రుత్వా వాయుసుతో వచః ।
దిక్షు సర్వాసు విక్రాంతాన్ ప్రేషయామాస వానరాన్ ॥ 37.16 ॥
17. తే పదం విష్ణువిక్రాంతం పతత్రిజ్యోతిరధ్వగాః ।
ప్రయాతాః ప్రహితాః రాజ్ఞా హరయస్తతణేన వై ॥ 37.17 ॥
18. తే సముద్రేషు గిరిషు వనేషు చ సరస్సు చ ।
వానరా వానరాన్ సర్వాన్ రామహేతోరచోదయన్ ॥ 37.18 ॥
19. మృత్యుకాలోపమస్యాజ్ఞాం రాజరాజస్య వానరాః ।
సుగ్రీవస్యాయయుశ్శ్రుత్వా సుగ్రీవభయదర్శినః ॥ 37.19 ॥
20. తతస్తేఽజనసంకాశాః గిరేస్తస్మాన్మహాజవాః ।
తిస్రః కోట్యః ప్లవంగానాం నిర్యయుర్యత్ర రాఘవః ॥ 37.20 ॥
21. అస్తం గచ్ఛతి యత్రార్కః తస్మిన్ గిరివరే స్థితాః ।
తప్తహేమమహాభాసః తస్మాత్కోట్యో దశ చ్యుతాః ॥ 37.21 ॥
22. కైలాసశిఖరేభ్యశ్చ సింహకేసరవర్చసామ్ ।
తతః కోటిసహస్రాణి వానరాణాముపాగమన్ ॥ 37.22 ॥
23. ఫలమూలేన జీవంతః హిమవంతముపాశ్రితాః ।
తేషాం కోటిసహస్రాణాం సహస్రం సమవర్తత ॥ 37.23 ॥
24. అంగారకసమానానాం భీమానాం భీమకర్మణామ్ ।
వింధ్యాద్వానరకోటీనాం సహస్రాణ్యపతన్ ద్రుతమ్ ॥ 37.24 ॥
25. క్షీరోదవేలానిలయా తమాలవనవాసినః ।
నారికేలాశనాశ్చైవ తేషాం సంఖ్యా న విద్యతే ॥ 37.25 ॥

26. వనేభ్యో గహ్వరేభ్యశ్చ సరిద్భ్యశ్చ మహాజవా ।
ఆగచ్ఛద్వానరీ సేనా పిబంతీవ దివాకరమ్ ॥ 37.26 ॥
27. యే తు త్వరయితుం యాతాః వానరాః సర్వవానరాన్ ।
తే వీరా హిమవచ్ఛైలం దదృశుస్తం మహాద్రుమమ్ ॥ 37.27 ॥
28. తస్మిన్ గిరివరే రమ్యే యజ్ఞో మాహేశ్వరః పురా ।
సర్వదేవమనస్తోషః బభౌ దివ్యో మనోహరః ॥ 37.28 ॥
29. అన్ననిష్యందజాతాని మూలాని చ ఫలాని చ ।
అమృతాస్వాదకల్పాని దదృశుస్తత్ర వానరాః ॥ 37.29 ॥
30. తదన్నసంభవం దివ్యం ఫలం మూలం మనోహరమ్ ।
యః కశ్చిత్సకృదశ్నాతి మాసం భవతి తర్పితః ॥ 37.30 ॥
31. తాని మూలాని దివ్యాని ఫలాని చ ఫలాశనాః ।
ఔషధాని చ దివ్యాని జగృహుర్హరియూథపాః ॥ 37.31 ॥
32. తస్మాచ్ఛ యజ్ఞాయతనాత్ పుష్పాణి సురభీణి చ ।
ఆనిన్యూర్వానరా గత్వా సుగ్రీవప్రియకారణాత్ ॥ 37.32 ॥
33. తే తు సర్వే హరివరాః పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ ।
సంచోదయిత్వా త్వరితా యూథానాం జగ్మురగ్రతః ॥ 37.33 ॥
34. తే తు తేన ముహూర్తేన యూథపాశ్రీఘ్రుగామినః ।
కిష్కింధాం త్వరయా ప్రాప్తాః సుగ్రీవో యత్ర వానరః ॥ 37.34 ॥
35. తే గృహీత్వాషధీస్సర్వాః ఫలం మూలం చ వానరాః ।
తం ప్రతిగ్రాహయామాసుః వచనం చేదమబ్రువన్ ॥ 37.35 ॥
36. సర్వే పరిగతాశ్చైలాః సముద్రాశ్చ వనాని చ ।
పృథివ్యాం వానరాస్సర్వే శాసనాదుపయాంతి తే ॥ 37.36 ॥
37. ఏవం శ్రుత్వా తతో హృష్టః సుగ్రీవః ప్లవగాధిపః ।
ప్రతిజగ్రాహ తత్రీతః తేషాం సర్వముపాయనమ్ ॥ 37.37 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే సప్తత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే అష్టాత్రింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

38. ప్రతిగృహ్య చ తత్సర్వమ్ ఉపాయనముపాహృతమ్ ।
వానరాన్ సాంత్వయిత్వా చ సర్వానేవ వ్యసర్జయత్ ॥ 38.1 ॥ (2 సార్లు)
39. విసర్జయిత్వా స హరీన్ శూరాంస్తాన్బ్రతకర్మణః ।
మేనే కృతార్థమాత్మానం రాఘవం చ మహాబలమ్ ॥ 38.2 ॥
40. స లక్ష్మణో భీమబలం సర్వవానరసత్తమమ్ ।
అబ్రవీత్ప్రశ్రితం వాక్యం సుగ్రీవం సంప్రహర్షయన్ ।
కిష్కింధాయా వినిష్క్రామ యది తే సౌమ్య రోచతే ॥ 38.3 ॥
41. తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా లక్ష్మణస్య సుభాషితమ్ ।
సుగ్రీవః పరమప్రీతః వాక్యమేతదువాచ హ ॥ 38.4 ॥
42. ఏవం భవతు గచ్ఛావః స్థేయం త్వచ్ఛాసనే మయా ॥ 38.5 ॥
43. తమేవముక్త్వా సుగ్రీవః లక్ష్మణం శుభలక్షణమ్ ।
విసర్జయామాస తదా తారామన్యాశ్చ యోషితః ॥ 38.6 ॥
44. ఏతే త్యుచ్చైర్హరివరాన్ సుగ్రీవస్సముదాహరత్ ।
తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా హరయశ్శీఘ్రమాయయుః ॥ 38.7 ॥
45. బద్ధాంజలిపుటాస్సర్వే యే స్యుస్త్రీదర్శనక్షమాః ।
తానువాచ తతః ప్రాప్తాన్ రాజాః ర్మసద్యశప్రభః ॥ 38.8 ॥
46. ఉపస్థాపయత క్షిప్రం శిబికాం మమ వానరాః ॥ 38.9 ॥
47. శ్రుత్వా తు వచనం తస్య హరయశ్శీఘ్రవిక్రమాః ।
సముపస్థాపయామాసుః శిబికాం ప్రియదర్శనామ్ ॥ 38.10 ॥
48. తాముపస్థాపితాం దృష్ట్వా శిబికాం వానరాధిపః ।
లక్ష్మణారుహ్యతాం శీఘ్రమ్ ఇతి సౌమిత్రిమబ్రవీత్ ॥ 38.11 ॥
49. ఇత్యుక్త్వా కాంచనం యానం సుగ్రీవస్సూర్యసన్నిభమ్ ।
బృహద్భిర్హరిభిర్ముక్తమ్ ఆరురోహ సలక్ష్మణః ॥ 38.12 ॥

50. పాండురేణాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన మూర్ధని ।
శుక్లైశ్చ వాలవ్యజనైః ధూయమానైస్సమంతతః ॥ 38.13 ॥
51. శంఖభేరీనినాదైశ్చ హరిభిశ్చాభినందితః ।
నిర్యయౌ ప్రాప్య సుగ్రీవః రాజ్యశ్రియమనుత్తమామ్ ॥ 38.14 ॥
52. స వానరశతైస్తీక్ణైః బహుభిశ్చస్త్రపాణిభిః ।
పరికీర్ణో యయౌ తత్ర యత్ర రామో వ్యవస్థితః ॥ 38.15 ॥
53. స తం దేశమనుప్రాప్య శ్రేష్ఠం రామనిషేవితమ్ ।
అవాతరన్మహాతేజాః శిబికాయాస్సలక్ష్మణః ॥ 38.16 ॥
54. ఆసాద్య చ తతో రామం కృతాంజలిపుటోఽభవత్ ।
కృతాంజలౌ స్థితే తస్మిన్ వానరాశ్చాభవంస్తథా ॥ 38.17 ॥
55. తటాకమివ తద్ దృష్ట్వా రామః కుడ్మలపంకజమ్ ।
వానరాణాం మహత్సైన్యం సుగ్రీవే ప్రీతిమానభూత్ ॥ 38.18 ॥
56. పాదయోః పతితం మూర్ధ్నా తముత్థాప్య హరీశ్వరమ్ ।
ప్రేమ్ణా చ బహుమానాచ్చ రాఘవః పరిషస్వజే ॥ 38.19 ॥
57. పరిష్వజ్య చ ధర్మాత్మా నిషీదేతి తతోఽబ్రవీత్ ॥ 38.20 ॥
58. తం నిషణ్ణం తతో దృష్ట్వా క్షితౌ రామోఽబ్రవీద్వచః ॥ 38.21 ॥
59. ధర్మమర్థం చ కామం చ యస్తు కాలే నిషేవతే ।
విభజ్య సతతం వీర స రాజా హరిసత్తమ ॥ 38.22 ॥
60. హిత్వా ధర్మం తథాఽర్థం చ కామం యస్తు నిషేవతే ।
స వృక్షాగ్రే యథా సుప్తః పతితః ప్రతిబుధ్యతే ॥ 38.23 ॥
61. అమిత్రాణాం వధే యుక్తః మిత్రాణాం సంగ్రహే రతః ।
త్రివర్గఫలభోక్తా తు రాజా ధర్మేణ యుజ్యతే ॥ 38.24 ॥
62. ఉద్యోగసమయస్వేషః ప్రాప్తశ్శత్రువినాశన ।
సంచింత్యతాం హి పింగేశ హరిభిస్సహ మంత్రిభిః ॥ 38.25 ॥

63. ఏవముక్తస్తు సుగ్రీవః రామం వచనమబ్రవీత్ || 38.26 ||
64. ప్రణవ్యా శ్రీశ్చ కీర్తిశ్చ కపిరాజ్యం చ శాశ్వతమ్ ।
త్వత్ప్రసాదాన్మహాబాహో పునః ప్రాప్తమిదం మయా ।
తవ దేవ ప్రసాదాచ్చ భ్రాతుశ్చ జయతాం వర || 38.27 ||
65. కృతం న ప్రతికూర్యాద్యః పురుషాణాం స దూషకః || 38.28 ||
66. ఏతే వానరముఖ్యాశ్చ శతశశ్చత్రుసూదన ।
ప్రాప్తాశ్చాదాయ బలినః పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ || 38.29 ||
67. ఋక్షాశ్చావహితాః శూరాః గోలాంగూలాశ్చ రాఘవ ।
కాంతారవనదుర్గాణామ్ అభిజ్ఞా ఘోరదర్శనాః || 38.30 ||
68. దేవగంధర్వపుత్రాశ్చ వానరాః కామరూపిణః ।
స్వైః స్వైః పరివృతాః సైన్వైః వర్తంతే పథి రాఘవ || 38.31 ||
69. శతైః శతసహస్రైశ్చ కోటిభిశ్చ ప్లవంగమాః ।
అయుతైశ్చావృతా వీరాః శంకుభిశ్చ పరంతప || 38.32 ||
70. అర్బుదైరర్బుదశతైః మధ్యైశ్చాన్తైశ్చ వానరాః ।
సముద్రైశ్చ పరార్ద్రైశ్చ హరయో హరియూథపాః ।
ఆగమిష్యంతి తే రాజన్ మహేంద్రసమవిక్రమాః || 38.33 ||
71. మేరుమందరసంకాశాః వింధ్యమేరు కృతాలయాః ।
తే త్వామభిగమిష్యంతి రాక్షసం యే సబాంధవమ్ ।
నిహత్య రావణం సంఖ్యే హ్యనయిష్యంతి మైథిలీమ్ || 38.34 ||
72. తతస్తముద్యోగమవేక్ష్య బుద్ధిమాన్, హరిప్రవీరస్య నిదేశవర్తినః ।
బభూవ హర్షాద్వసుధాధిపాత్మజః, ప్రబుద్ధనీలోత్పలతుల్యదర్శనః ||
|| 38.35 || (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే అష్టాత్తింశస్సర్గః

అథ ఏకోనచత్వారింశస్సర్గః

ఇతి బ్రువాణం సుగ్రీవం రామో ధర్మభృతాం వరః ।
బాహుభ్యాం సంపరిష్వజ్య ప్రత్యువాచ కృతాంజలిమ్ ॥ 39.1 ॥

శ్రీ రామస్తుతిః

ఆపదానుసహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా ।
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ క్షీప్రాపార్శనో

యదక్షరపదభ్రష్టం నూత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

